

TRANK

07
2013

België - Belgique

PB-PP

9000 GENT

BC 21557

VIERMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN SAMENLEVINGSOPBOUW GENT VZW

**Van zodra mensen, vertrekkend
vanuit hun vaardigheden,
erkend worden, brengt dit
een sterke dynamiek op gang.**

Gülcan Sari

In de zomer van **1942** schrijft Henry Miller aan Anaïs Nin:

Het is zoveel makkelijker om aan de kant van de gevende te staan. Ik zou wel iets moeten afweten van de plichten van de ontvangende. Ik, die zoveel door anderen ben geholpen. Niemand doet graag of alleen het één of alleen het andere. We proberen allemaal te geven en te nemen, naar ons best vermogen. Het is alleen omdat geven zozeer geassocieerd is met materiële zaken dat ontvangen slecht lijkt. Het zou een verschrikkelijke ramp zijn voor de wereld als we de bedelaar uitbanden. De bedelaar is in het schema der dingen even belangrijk als de gever. Moeten we niet sterk worden teneinde te helpen, rijk teneinde te geven, enzovoorts? Hoe zouden deze fundamentele aspecten van het leven ooit kunnen veranderen? De moeilijkheid nu is dat de mensen arm van geest zijn, laaghartig, gemeen, afgunstig, jaloers. De verandering die zij voor ogen hebben gaat niet in de richting van het uiten van meer grootmoedigheid, maar van bescherming van miezerige trots, miezerige vooroordelen, miezerige ego's.

1942. Europa in oorlog. De wereld brandt. En ook op zo'n moment werd bedelen maatschappelijk bevraagd.

2013. Bedelen, kraken, honger, ... nog steeds zijn het fenomenen die velen ongemakkelijk op hun stoel doen schuifelen. Liefst van al worden we niet geconfronteerd met kinderarmoede, bedelaars aan de kruispunten of schrijnende woningnood. Liefst van al worden we niet met de neus op de harde realiteit gedrukt van bedelbendes en daklozen die wegens gebrek aan betaalbare woningen noodgedwongen tot kraken overgaan.

Natuurlijk moeten mistoestanden aangepakt. Maar we willen ook waar-schuwen: een samenleving waar alle pijnlijke of beschamende zaken onder de mat geveegd of gecriminaliseerd worden, bewandelt een gevaarlijk pad. Op de ene of de andere dag komen daar ongelukken van.

Het bestuursakkoord staat bol van termen als initiatief van onderuit, participatie en 'transitie'. Maar waar écht autonoom initiatief genomen wordt, wordt dat al te vlug in de kiem gesmoord. Een andere omgang van de lokale overheid met dit soort initiatief zou een signaal kunnen geven dat Gent werkelijk 'een scheppende stad' is. Een scheppende stad is een stad die mogelijkheden schept voor alle burgers. En die mogelijkheden moeten functioneren als instrumenten en hefboomen op maat van verschillende groepen van burgers. Nuance, experiment en sociale strijd voor een stad op mensenmaat hebben de stad en de Gentse samenleving gebracht tot waar ze nu staan. Een draagkrachtige en bepalende stem van maatschappelijk kwetsbare groepen, versterkt fundamentele verandering. Dààr geloven we in. Slagen deze groepen daar voldoende in? En op welke manier slagen ze erin een kritisch middenveld aan te sturen? Welke bouwstenen hebben ze ervoor nodig?

We debatteren er graag samen met u over op 15 mei in de volgende avond van de Toekomstfabriek. Voor alle info en inschrijving: zie kalender.

Een plek is een pl

Gülcan, situeer jezelf eens binnen Samenlevingsopbouw Gent?

Gülcan Sari: Ik ben op 1 april 2006 gestart en ging aan de slag in het team stadsvernieuwing. Mijn specifieke taak bestond erin de inspraak van allochtonen in de projecten 'Zuurstof voor de Brugse Poort' en 'Bruggen naar Rabot' vorm te geven. Eerst halftijds, later 4/5de. Uiteindelijk heb ik ongeveer anderhalf jaar de twee wijken blijven combineren. Twee jaar geleden, verkoos ik te werken in één wijk: het Rabot.

Ik werk er nu voornamelijk in twee projecten: de 'Sociale Kruidenier' en 'de Site'. Dit biedt veel kansen en een grote meerwaarde. Ik kan nu gemakkelijk linken leggen tussen beide projecten en mensen toeleiden van het één naar het andere. Bij de 'Sociale Kruidenier' zorg ik ervoor dat de winkel goed gerund wordt. Ik help de vrijwilligers mee ondersteunen en versterken. We proberen met elk van hen een traject af te leggen, ook met de mensen die de taal weinig machtig zijn. We zorgen ervoor dat de vrijwilligers een dagdagelijkse 'basis voertaal' onder de knie krijgen. Dit helpt hen stukje bij beetje vooruit. Daarnaast slagen we er ook in verbinding te maken tussen de zwakkere en sterkere vrijwilligers. Er werken vrijwilligers van zes verschillende nationaliteiten. Ieder krijgt de ruimte om zijn verhaal te doen. Iedereen draagt zijn steentje bij. Dat kan maar als we tot echte communicatie en in-

waar iedereen zich thuis voelt, ek waar een wij ontstaat

Gülcan Sari werkt al ruim 6 jaar bij Samenlevingsopbouw Gent vzw. Van Brugse Poort over Ledeberg naar Rabot. Met één rode draad: werken aan die dekselse interculturele samenleving.

teractie komen. Vrijwilligers sturen de laatste tijd bijvoorbeeld aan op een plek voor ontmoeting in de Sociale Kruidenier. Ze vinden dat we meer moeten zijn dan een 'shop'. Voor de Sociale Kruidenier is uitwisseling belangrijk. Het stelt ons in staat mensen toe te leiden naar thematische groepswerkingen. We vormen een nieuw geheel, vanuit ieders capaciteiten. Op 'de Site' sta ik in voor het verhuren van een 60-tal volkstuintjes. 80% van de gebruikers is er Turks-sprekend, veelal analfabeet. De overige 20% worden gevormd door studenten, middenklassers en enkele organisaties zoals de twee basisscholen, een groep uit de bijzondere jeugdzorg of mensen uit de ontmoetingsruimte 019. Ik ga er vaak langs en nodig mensen uit naar vormingen en buurt evenementen, en doe terugkoppeling van vergaderingen over stadsvernieuwing en de Tonderliersite. We slagen erin inspraak te organiseren van een groep mensen die anders niet naar vergaderingen komt. Ten slotte help ik ook bij het buurtbeheerconcept op het Witte

Kaproenenplein. We hebben er samen met de vrijwilligers een invulling voor het plein gezocht. Dankzij heel laagdrempelig werk, bereiken we zeer diverse nationaliteiten.

Wat betekent voor jou 'interculturele samenleving'?

GS: België is nu een multicultureel land. Dat is een onomstootbaar feit. Er zijn vele en diverse culturen aanwezig. Pas nu wordt meer aandacht besteed aan de interactie tussen die verschillende culturen. Ontmoetingsruimtes zijn daarbij essentieel: mensen moeten een plek hebben om een babbel te doen, om tot dialoog te komen. Een ruimte die erkenning krijgt van iedereen, waar iedereen zich thuis kan voelen. Ik trap open deuren in als ik de spanning tussen Bulgaren en Turken

vernoem. Deze is reëel en zolang die niet ontmijsd is, is er één groep die domineert. Die spanning kan pas verminderen als we in dialoog treden. De bereidheid om samen te komen en om vragen te stellen zonder etiket of belediging, dat is de sleutel om tot gesprek te komen. Ik ervaar dat de inbreng van mijn eigen ervaringen daarbij geapprecieerd wordt. Zo geef ik mijn eigen vooroordelen toe en vertel ik hoe ik die overwonnen heb. Ik leer van mijn fouten en kan als toonbeeld dienen voor anderen. Het zet aan tot reflectie over het eigen handelen. We moeten af van veralgemening. Eén rotte peer of appel, maakt een hele groep niet slecht. Ieder individu moet een kans krijgen. Een plek waar iedereen zich thuis voelt is een plek waar een 'wij' ontstaat.

In die zes jaar ben ik gegroeid. In het begin werd ik ingezet om Turks-sprekenden te bereiken, nu bereik ik meer en meer alle nationaliteiten. Door op pad te gaan, krijg je langzaam een gezicht. Ik ga in op uitnodigingen om thee te drinken bij de mensen. Zo kom ik bij hen over de vloer en leer ik hen kennen. Door een grote aanwezigheid en betrokkenheid, sta ik sterker in mijn job. En ik zie ook meer en meer mensen uit hun schulp kruipen. Als ik de mening van de mensen vraag, blijven er minder lange stiltes en spreken mensen rechtuit. Iedere persoon die ik bereik, ken ik persoonlijk en kan ik situeren. Door permanente dialoog weet ik op den duur hoe mensen over de streep te trekken. Dit kunnen doen, biedt grote voldoening en versterkt mijn zelfvertrouwen. Je ziet mensen hun trots terugvinden. Of een grote betrokkenheid op hun wijk etaleren. Ik mag gerust trots zijn op wat ik doe. Vroeger was ik een jaknikker, iemand die vooral niemand voor het hoofd wou stoten.

►►►

Recht in de ogen
Methodisch werken aan intercultureel samenleven,
 Samenlevingsopbouw Gent vzw, 2007, 67 blz., 8 €

►►► Door mijn werk hier ben ik veel assertiever geworden. Ik stel grenzen en laat ze respecteren. Ik voel dat er naar mij geluisterd wordt en dat ik erkenning krijg.

In de pers is er de laatste tijd veel te doen over het failliet van het integratiebeleid in België en ruimer in Europa. Hoe kijk jij aan tegen zo'n uitspraak?

GS: In België blijft men het moeilijk hebben met diversiteit. Vaak wordt diversiteit als probleem centraal gesteld, terwijl het een uitgangspunt zou moeten zijn voor een kwalitatief beleid. Als we een rechtvaardige samenleving willen, dan moet iedereen zich kunnen inzetten op de plaats die hij/zij wil. Dan mag niemand zich uitgesloten voelen. Vanuit de overheid wordt gestreefd naar diversiteit, maar er wordt te weinig ingezet op gelijkheid. Er zijn geen garanties op gelijke rechten op het vlak van werk, wonen, onderwijs en gezondheid. Getuige daarvan onze vele voorstellen in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen 2012. Het inkrimpen van de tolkservice of het betalend maken ervan heeft een grote versterking van de ongelijkheid teweeggebracht. Mensen die moeten betalen voor vertaalwerk, zoeken vaak andere oplossingen en daarom niet altijd de beste. Aan migranten legt men voorwaarden tot integratie op. Akkoord. Dat wordt verwacht van migranten. Maar... is de andere kant ook bereid tot samenleven? En op welke manier?

Is het hebben van een gemeenschappelijke taal geen logische voorwaarde voor samenleven?

GS: De vraag is: hoe kom je tot interculturaliteit, tot verbinding, in deze super diverse samenleving? Ik stel vast dat Leerpunt en Kompas

Nederlandse taallessen aanbieden. Dat is heel goed. Maar voor sommigen is dit te hoog gegrepen. Zo zijn de lidwoorden voor vele mensen een brug te ver of te moeilijk. Vandaar onze 'basis' taalverwerving in de Sociale Kruidenier. In dialoog treden met deze 'losse woorden' kan ook. Het is een eerste stap. Een verdere stap zou ook wijkgebonden taalcurricula's zijn, maar dit voorstel blijft in dovemans oren vallen.

Nuances in taal zijn heel belangrijk. Zo kom je tot de kern. En die bereik je inderdaad niet met 'losse woordjes'. Maar voor vele 'gezellige samenkomsten' heb je geen moeilijke woorden en nuances nodig. Je treedt 'naturel' in dialoog.

Ook aangepaste instrumenten kunnen helpen. Bij het buurtbeheerproject aan het Witte Kaproenenplein gebruikten we de inspraakmethode

'Planning for real'. Door te werken via pictogrammen bleek het een heel toepasbare methodiek om laagdrempelig te werken en tot dialoog te komen. Dit toonde aan dat de taal niet altijd het belangrijkste is, wel een aangepaste manier van werken.

Kan je enkele voorbeelden geven van plezierige momenten van interculturele communicatie? Of waar je mislukking of ontgoocheling voelt?

GS: We hebben in onze tuinierploeg mensen die vroeger aan de Zwarte Zee woonden. Zij hebben een bepaalde soort 'bladgroenten' van ginds, hier beginnen telen. Ze wisselen hun kennis met grote fierheid met andere tuiniers. Groenten kweken en bereiden brengt mensen samen. De vrouwen van de cateringploeg ervaren eenzelfde trots, wanneer bezoekende leerkrachten uit de basisscholen van de wijk, of andere bewoners, recepten of kookadvies vragen. De nieuwe broodoven op de Site speelt eenzelfde rol: we gaan nu workshops geven om te tonen hoe je er verschillende soorten brood in bakt. Minder taal, maar wel grotere verstandhouding en dialoog. De vrijwilligersploeg van het stadslandbouwproject vormt een uitzonderlijke interculturele groep. Hij bestaat uit zes Turkssprekenden en zeven à acht Belgen. Ook al is de taal beperkt, er ontstaat een grote wisselwerking en een mooie dynamiek. Het

toont sterk aan dat bereidheid de eerste stap is om tot dialoog te komen. Onlangs in de sociale kruidenier, trok een man heel hevig aan mijn mouw. Hij wou de aandacht trekken en iets vertellen, maar ik slaagde er niet in hem te verstaan. Ik onthoud dan vooral het positieve: iemand heeft toch geprobeerd om zich uit te drukken. Maar zich niet begrepen voelen, zorgt voor veel frustratie. Sommigen worden er razend van.

Zit er toch een 'tevredener' samenleving aan te komen?

GS: In de Rabotwijk zie ik dat onze inspanningen lonen. Het valt op dat veel mensen er op een actieve manier participeren. Die inzet komt er niet zomaar. Ze geraken niet gemakkelijk over een drempel. Maar aangesproken worden op je capaciteiten en erkenning krijgen zijn belangrijke elementen. Van zodra mensen, vertrekkend vanuit hun vaardigheden, erkend worden, brengt dit een sterke dynamiek op gang. Engagement is een ongelooflijke drager voor interactie. We proberen ieders capaciteiten op het spoor te komen via een eenvoudig formulier van het project 'Buurtschatten'. Op die manier kunnen mensen hun goesting en vaardigheden makkelijk aangeven. Eigenlijk zou je daar in alle wijken mee aan de slag moeten gaan. Mensen mogen trots zijn. 'Graag doen' wordt dan bijna een vanzelfsprekendheid.

DE SITE – VORMING VELT.

3.500...

handtekeningen heeft het burgerinitiatief ter afschaffing van: het verbod op het dragen van “uiterlijke kentekenen van religieuze, levenbeschouwelijke, filosofische, ideologische of politieke aard” voor personeelsleden die de stad ten aanzien van derden vertegenwoordigen nodig, om het terug te laten bespreken en stemmen in de Gemeenteraad. Dit verbod is in de volksmond beter bekend als “het hoofddoekenverbod”. Samen met een 10 tal Gentse organisaties haalden we op twee weken tijd de handtekeningen op.

GENSH in het bestuursakkoord

Het Gents Netwerk van Sociale Huurders bestaat al acht jaar. Jarenlang heeft het netwerk geijverd om erkend te worden als belangenverdediger van de Gentse sociale huurder. Eindelijk is het zover: het nieuwe bestuursakkoord vermeldt het Gensh als gesprekspartner van Stad Gent en de sociale huisvestingsmaatschappijen. Op dit moment werkt het Gensh mee aan het opzetten van een model rond bewonersparticipatie in de Gentse sociale huisvestingsmaatschappijen. Wij wensen het Gensh proficiat met hun volharding, die uiteindelijk vruchten afwerpt. En we hopen dat het netwerk alle middelen krijgt om hun opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren!

Gift sociale kruidenier

Op 21 februari mocht de ‘Sociale Kruidenier Pannestraat’ aanwezig zijn op de receptie ter gelegenheid van de promotie van mevrouw Carine Saelaert, rechter en voorzitter van de arbeidsrechtbank Gent. Mevrouw Saelaert deed een oproep aan haar genodigden om geschenken als gift te doneren aan de sociale kruidenier. Zo werd 830 euro opgehaald waarmee schoolmateriaal aangekocht werd voor kinderen die zich in een maatschappelijk kwetsbare positie bevinden.

Een andere gift bereikte ons via De Nieuwe Wandeling. Acht gedetineerden reden op 30 maart ‘De Ronde (van Vlaanderen) op Rollen’. Tegenstanders waren de gedetineerden van Dendermonde, Brugge en Oudenaarde. De Sociale Kruidenier was erbij en zag dat de gedetineerden tot het uiterste gingen. Uiteindelijk gingen die van Oudenaarde met de prijs lopen maar de sfeer was top! Op 23 april ontvingen we 5718,87 euro. Hartelijk bedankt!

Hoog tijd dat het woonbeleid wijzigt.

SCHELDEOORD.

Prijsopdrijvend

Ik betoog sinds lang dat fiscale eigendomsondersteuning niet echt verstandig beleid is. En dit om meerdere redenen. In de eerste plaats omdat de fiscale korting de woningprijzen en de prijzen van bouwgronden verhoogt en dus de toegankelijkheid van eigen woningbezit eigenlijk verlaagt. De woningmarkt is immers een zeer inflexibele markt. Als de tomaten te duur worden, kan men overschakelen naar de goedkopere komkommers. Wonen moet; men kan niet niet-wonen. Dus als extra geld in de woningmarkt wordt gestopt – wat met de fiscale korting gebeurt –, dan verhoogt men de concurrentie voor een per definitie schaars product en wint diegene met de grootste portemonnee. Gevolg: hogere prijzen. Tot glorie van verkopers, banken en vastgoedagenten. Tot treurnis van de kopers. Vooral deze uit de midden en lagere inkomenssegmenten, want het zijn de woningen waar zij op azen die het sterkst in prijzen zijn gestegen en niet in de villa's in Brasschaat.

Mattheus en andere effecten

Ten tweede past een fiscale korting niet echt in een beleid dat we 'sociaal' willen noemen. Het houdt een Mattheuseffect in en bevoordeelt bijna altijd de hogere inkomensgroepen. Zelfs als we rekening

Tot nog toe bleef het federale niveau verantwoordelijk voor belangrijke delen van het woonbeleid. Ruim 2/3 van de overheidsmiddelen met betrekking tot wonen, werden zo federaal verdeeld. In het kader van de zesde staatshervorming wordt verwacht dat hier verandering in komt. Zo zou bijvoorbeeld de fiscale aftrek bij het afsluiten van een hypotheek bij eigendomsverwerving, een Vlaamse bevoegdheid worden. Met de overheveling van die fiscale korting – oftewel de woonbonus – komt een pak geld over. De vraag stelt zich wat er met al dat geld moet gebeuren. Doen we meer van hetzelfde? Of is het beter er iets anders mee te doen? Een belangrijk maatschappelijk debat. FRANK vroeg de mening van **Pascal De Decker**, publicist en lector aan diverse hogescholen en tevens expert verbonden aan de Vlaamse Woonraad.

houden met de investering in de sociale huursector, dan is het overwicht van de fiscale korting zo groot dat de huisvestingssubsidies in ons land omgekeerd herverdelend werken: de ongelijkheid tussen arm en rijk wordt namelijk groter dan voor het betalen van de subsidies.

Een derde tegenargument: de fiscale korting helpt

nauwelijks iemand over de brug. Gezinnen worden geen eigenaar omdat ze van een fiscale korting kunnen genieten, maar omdat ze dat kunnen betalen vanuit een inschatting van hun eigen (toekomstige) inkomenspositie en omdat er geen redelijke alternatieven zijn. In landen met een grote sociale huursector en een degelijk geregelde private huursector zijn mensen veel minder geneigd om snel-snel eigenaar te worden. De fiscale korting is dan leuk meegenomen, als een beloning voor goed gedrag achteraf.

Ten vierde, heeft de woonbonus ook zijn perverse kanten: immers, gezinnen die hun woning cash zouden kunnen betalen, sluiten een hypothecaire lening af om van het (zogenaamde) voordeel te kunnen. Velen doen dit zelfs voor de aankoop van een tweede woning, soms zelfs in het buitenland gelegen. Het sponsoren van tweede woningen lijkt me niet echt een overheidstaak te zijn. En ten vijfde – een argument dat economen vaak aanhalen – is dat eigen woningbezit flexibiliteit in de weg staat: het geld kan niet in andere economische acti-

viteiten worden geïnvesteerd en mensen die hun job verliezen, zijn niet geneigd om te verhuizen.

Een te dure rekening

Slotom: laat ons de heilige koe van de woonbonus slachten en er andere dingen mee doen. De overheveling van de bevoegdheden biedt een

len zijn. De afbouw van de woonbonus moet immers gepaard gaan met de graduele opbouw van alternatieven. Want waarvoor kan het geld gebruikt worden? Verstandige strategieën liggen voor het rapen. Vlaanderen heeft een dringende nood aan meer sociale huur- en SVK-woningen, op zijn minst een verdubbeling en wel zo snel mogelijk. Daarnaast dient er gewerkt te worden aan de uitbouw van een volwaardig huursubsidiesysteem. En ten slotte wordt een grondige opknapbeurt van een groot deel van de woningvoorraad dringend noodzakelijk. En wil dit echt duurzaam zijn, dan zal het meer moeten zijn dan het louter isoleren van een dak van een krot.

Een beleid voorbij de pathetiek rond eigendom

Een ernstige analyse moet tot de conclusie komen dat het belastinggeld dat voor wonen wordt gebruikt, beter gebruikt kan worden. Daarom neemt de volgende regering best zo snel als mogelijk na overheveling de beslissing om de woonbonus af te bouwen. Quick & dirty. Dit biedt de gelegenheid om de alternatieven nog tijdens de zelfde legisla-

tuur tot wasdom te laten komen. En voor die actoren die met de uitvallers op de woningmarkt bezig zijn: de overdracht van bevoegdheid en middelen creëert in combinatie met de dreigende ontsporing een momentum. Wordt dit gemist, dan is de kans groot dat tot de orde van de dag wordt overgegaan: een premie hier, een premie daar, zodat de structurele woonproblemen blijven bestaan... De overgrote meerderheid van de Vlamingen woont goed en betaalbaar. Vaak ook comfortabel en groot, zij het niet altijd ruimtelijk verstandig. Neem de woonbonus weg en er zal weinig veranderen. Meer zelfs: er komt geld vrij om nog meer Vlamingen goed en betaalbaar te laten wonen. Of, de afbouw van de woonbonus is gewoon goed beleid.

Pascal De Decker is als redacteur verbonden aan het tijdschrift Ruimte en Maatschappij. Daarnaast is hij mede-auteur van belangrijke publicaties over wonen: 'Ruimte voor Wonen' (2010), 'Een woonmodel in transitie' (2011), 'Zolang de leeuw kan bouwen' (2012), 'De eigen woning: geldmachine of pensioensparen?' (2013)

kans. Niet noodzakelijk omwille van de overheveling op zich - Vlaanderen heeft nogal sterk de neiging om het federale 'beleid' verder te zetten -, maar in combinatie met de vaststelling dat de woonbonus dreigt te ontsporen. Er wordt verwacht dat het bedrag dat zal worden overgeheveld dat van eind 2014 of eind 2015 zal zijn. Ruwweg wordt dit geraamd op ongeveer 1,5 miljard euro. Het systeem komt echter pas op kruissnelheid rond 2025 en de kostprijs zou dan volgens een raming van de Vlaamse Woonraad oplopen tot meer dan 3 miljard euro. Of Vlaanderen, moet bij ongewijzigd beleid, zelf meer dan 1,5 miljard euro toesteken aan wat onverstandig beleid is. Om op zijn minst de dreigende ontsporing te vermijden zal Vlaanderen iets moeten doen (dat geldt ook Brussel en Wallonië).

Geleidelijke afbouw én opbouw

Onder andere daarom bepleit ook de Vlaamse Woonraad om de woonbonus op een verstandige manier af te bouwen en met de middelen die vrij komen iets anders te doen. Dit zal niet gemakkelijk zijn omdat dit geïnterpreteerd kan worden als een beleid tegen eigen woningbezit. Wat het niet is. Integendeel. Bij dalende prijzen neemt de toegankelijkheid juist toe. Het zal evenmin gemakkelijk zijn omdat het indruist tegen de diepgewortelde en gemakkelijk uitvoerbare politiek om eigen woningbezit financieel te ondersteunen. Ook al is, zoals we intussen horen te weten, de onderliggende theorie, fout. Het is dan ook niet haalbaar noch noodzakelijk om de woonbonus van dag op dag te doen verdwijnen. Er is ook geen haast bij omdat de alternatieven ook niet van dag op dag op kruissnelheid zul-

Visitatie met participatie

RABOTTORENS

Hoe bent u als Nederlander terecht gekomen in de Vlaamse visitatieraad?

Gerard van Bortel: Eind de jaren '80 startte ik als werknemer van een woningcorporatie, waar ik me 15 jaar lang heb bezig gehouden met bewonersparticipatie, woningverbetering, enz. Dit werk heb ik beëindigd toen ik in 2004 in België kwam wonen. Nadien ben ik echter toch weer in Nederland gaan werken, ditmaal als onderzoeker bij de Technische Universiteit Delft. Daar was ik, samen met enkele andere onderzoekers en sociale huisvestingsmaatschappijen, betrokken bij het uitwerken van een systeem om sociale huisvestingsmaatschappijen door te lichten. Dit onderzoek gebeurde in opdracht van de Vlaamse overheid, ter voorbereiding van het nieuwe Erkenningsbesluit. Eind 2011 werd mij gevraagd of ik mij kandidaat wilde stellen voor het voorzitterschap van de Vlaamse visitatieraad. Uit deze raad worden de commissies gevormd, die de doorlichting op zich nemen. Zo heb ik de unieke kans gekregen om het systeem dat ik als onderzoeker mee heb vorm gegeven, ook effectief te implementeren.

Sinds 2011 is het Erkenningsbesluit voor sociale huisvesting van kracht.

Op grond van dat besluit worden alle sociale huisvestingsmaatschappijen om de vier jaar doorgelicht door een visitatiecommissie. Bewonersparticipatie is een factor die meespeelt bij de beoordeling. Hier hinkt Vlaanderen fel achterop ten opzichte van zijn buurlanden. Tijd voor een gesprek met Gerard van Bortel, voorzitter van de visitatieraad en specialist op het gebied van huurdersparticipatie.

En bent u tevreden over het systeem dat u mee hebt ontworpen?

GvB: Ja zeker. Visitatoren zijn onafhankelijke experts, die op afstand kijken naar een situatie, wat een interessant gegeven is. Zij raadplegen cijfermateriaal, maar niet alles kan cijfermatig vertaald worden. Daarom gaan zij ook gesprekken aan met, onder andere, bewoners en welzijnsac-

toren. Na de visitatie krijgen de huisvestingsmaatschappijen een aantal adviezen over verbeteracties. Bij enkele sociale verhuurders gaven we een strenger advies, en vroegen aan de minister om hen een verbeterplan op te leggen. Als de verbeterpunten niet worden aangepakt, kan de minister de erkenning intrekken. Al kan dit ook om andere redenen gebeuren. Inmiddels zijn er een twintigtal visitaties gebeurd. Waarschijnlijk worden eind april de eerste visitatierapporten openbaar gemaakt via publicatie op de website van Wonen Vlaanderen. Elk rapport bevat het verslag van de visitatie, de reactie van de sociale huisvestingsmaatschappij en de eindbeoordeling door de minister. Belangrijk is dat een sociale huisvestingsmaatschappij niet alleen kan

reageren op het rapport, maar gedurende het hele proces wordt betrokken.

De minister voorziet bewonersbetrokkenheid bij de visitaties, maar verder blijft de wettelijke verankering van bewonersparticipatie in Vlaanderen erg vaag.

GvB: Inderdaad. Toch pleit ik niet voor een te

ONTMOETINGSRUIMTE 019/RABOT

Gerard
van Bortel

strikte regelgeving, bijvoorbeeld de verplichting om overal huurdersraden op te richten. Ik ben niet tegen huurdersraden, maar als je een diverse doelgroep wil bereiken moet je ook andere kanalen creëren. Daarbij heb ik een voorkeur voor het Engelse systeem. De Engelse overheid verwacht heel duidelijk dat er participatie wordt georganiseerd, maar geeft hierbij de ruimte om maatwerk te leveren. Zo is er in Birmingham bijvoorbeeld een wijk met een grote concentratie aan Aziatische bewoners. De huisvestingsmaatschappij startte er in een buurtschool met 'ontbijt voor moeders'. Tijdens het ontbijt komen woonthema's aan bod. Er wordt zelfs gezorgd voor een tolk, zodat ook anderstaligen kunnen participeren. Helaas ligt deze aanpak vaak erg gevoelig bij het beleid en de sociale huisvestingsmaatschappijen, en dit zowel in Nederland als in Vlaanderen.

Vlaamse sociale huisvestingsmaatschappijen geven vaak aan niet over de middelen te beschikken om participatie te organiseren.

GvB: In Nederland noch in Engeland geeft de overheid extra middelen voor participatie. Maar in Vlaanderen draait er heel veel rond subsidies: om te bouwen, om te renoveren... Dus is het logisch dat men ook subsidies verwacht voor bewonersparticipatie. Terwijl bijvoorbeeld een goed sociaal beleid ook lonend kan zijn voor de financiële situatie van een huisvestingsmaatschappij. Ik denk dat er ook andere factoren meespelen. Zo wordt sociale huisvesting in Vlaanderen nog steeds gepercipieerd als een welzijnsvoorziening. Door het geringe aantal sociale woningen mag je al 'blij zijn als je een woning krijgt'. In Nederland en Engeland bekijkt men sociale woningen als een dienst met klanten. Dat geeft huurders meteen een andere positie. Verder zien vele Vlaamse huisvestingsmaatschappijen zich nog vaak als bouwmaatschappijen. Het is voor hen niet duidelijk dat bewonersbegeleiding en -ondersteuning ook tot hun kerntaken behoort. Gelukkig zijn er ook huisvestingsmaatschappijen die dit wel begrepen hebben en goed werk leveren.

U legt het begeleiden van participatieprocessen in de handen van een sociale huisvestingsmaatschappij. Is een onafhankelijke ondersteuning niet beter?

GvB: Zeker wel, met een grote 'MAAR'. Uiteindelijk is het wel de huisvestingsmaatschappij

die iets moet doen met de bewonersparticipatie. Dus moet je procedures inbouwen zodat huurders ook daadwerkelijk invloed hebben op beleid van hun verhuurmaatschappij. Nederland kent bijvoorbeeld het systeem van gekwalificeerd advies. Voor elk bewonersadvies dat niet wordt gevolgd, moet de woningcorporatie duidelijk maken waarom dit niet kan. Het is ook van belang om een beroepsmogelijkheid te voorzien, zoals in Nederland de huurcommissie. Ik ben minder te vinden om sociale huurders toe te laten in een Raad van Bestuur. Als huurder ben je dan mee verantwoordelijk voor het beleid van de huisvestingsmaatschappij. Zo ontstaat een belangenvermenging: je kan niet bestuurder zijn en tegelijk de pet van bewoner opzetten. Beter is om bestuursleden aan te trekken die aandacht hebben voor bewonersparticipatie.

In Gent zijn we bezig met het opzetten van een model voor bewonersparticipatie. Welk advies kan u ons meegeven?

GvB: Buiten de zaken die ik al heb aangegeven, pleit ik ervoor om een overlegmodel te creëren. Dus niet zoiets als 'bewonersgroepen als vakbond van sociale huurders'.

Verder heb je in Gent sinds jaren ook het Gensh als bovenlokale structuur. Dat kom je in Nederland zelden tegen. Het moet duidelijk zijn welke rol het Gensh kan opnemen. Je kan hiervoor een boomstructuur maken waarbij wordt vastgelegd wat op welk niveau moet worden

besproken. Het wijkniveau is hierbij ook erg belangrijk. Zo kan je vanuit het Gensh werken aan een duidelijke huurlastenaftrekking, maar moet je tegelijk ook per wijk bekijken hoe je met huurlasten omgaat. Bijvoorbeeld: welke poetsfirma wordt ingehuurd, kunnen huurders ook zelf poetsen, enz. Een sociale huisvestingsmaatschappij moet een goed beleid voeren, maar huurders kunnen ook een rol opnemen. Dit kan je regelen via bijvoorbeeld het huurcontract. Je hebt wederzijds rechten en plichten. Een participatieschema is zeker nuttig. In Nederland werken we met zulke overzichten, en maken op basis daarvan een overeenkomst: over welk onderwerp moet er advies worden gevraagd, wanneer is er informatieplicht, enz.? Maar een dergelijk schema mag geen keurslijf worden. Het moet kunnen aangepast worden aan de actuele situatie. Het is prima als huurders advies kunnen geven over het toekomstig beleid van hun verhuurmaatschappij, maar het is ook belangrijk om ook praktische zaken op de agenda te zetten. Je mag niet vergeten dat huurders vooral interesse hebben voor wat hen dagelijks raakt. En er moet ruimte blijven voor experiment: iets proberen en hieruit leren.

www.wonenvlaanderen.be
www.visitatieraad.be

De Visitatieraad is ook te vinden op:

- Twitter: @visitatieraad
- Facebook: facebook.com/visitatieraad

'Op visite'

Op 22 mei gaat een studienamiddag (13.30 – 16.30 u.) onder de titel 'Op visite' door. Uitleg bij de komende doorlichting van de Gentse huisvestingsmaatschappijen, de rol van bewoners en welzijnsactoren hierbij.

Spreker: Luk Joos, visitator

Organisatie: Samenlevingsopbouw Gent vzw in samenwerking met GENSH

Info en inschrijven: patrice.de.meyer@samenvlevingsopbouw.be of 0473 76 36 61.

Locatie: Buurtcentrum Rabot, Jozef IIstraat 104/106

Gratis voor sociale huurders, diensten en organisaties betalen 10 €

"Ik zou graag aan politiek doen"

Gentenaars bootsen gemeenteraad na

De gemeenteraadszaal van het Gentse stadhuis liep gisteren goed vol voor een extra zitting, maar dan met niet-verkozen inwoners van de stad. Die kregen bij het binnenkomen een kaartje met de naam van de politicus die ze zouden naspelen. Zo kwam het dat 'schepen Christophe Peeters' (Open VLD) een hoofddoek droeg en 'gemeenteraadslid Siegfried Bracke' (N-VA) een zwarte gebreide muts. Het was ook even wennen toen 'schepen Tom Balthazar' (sp.a) op een bepaald moment stelde dat hij 'zover nog niet had gedacht'. Enkele kersverse gemeenteraadsleden brachten hun peuter mee. Een mama gaf borstvoeding. Verderop vond een ukje een lege kartonnen doos voor afgedankt papier toch wel interessanter dan het debat. Deze bijzondere gemeenteraadszitting was een initiatief van Samenlevingsopbouw Gent, bedoeld om bewoners uit volksbuurten kennis te laten maken met lokale politiek en om hen de kans te geven hun standpunten kenbaar te maken. Het past in de campagne 'Ieders stem

Met een debat over leegstand maakten zowat 70 Gentenaars op 6 maart kennis met het stadhuis en de werking van de gemeenteraad. Dit initiatief van Samenlevingsopbouw Gent vzw past in het traject 'Ieders stem telt'.

telt', een project dat startte in september 2012 en toen focuste op de gemeenteraadsverkiezingen. Daaruit vloeiden na een bevraging bij ruim duizend bewoners vijftien sociale beleidsprioriteiten voor die aan de huidige coalitie werden voorgelegd.

Bezorgdheid

De echte Elke Decruynaere (Groen!) legde als plaatsvervangend burgemeester uit hoe een zitting functioneert, hoe er soms door elkaar wordt gepraat en hoe de inhoud varieert van een stoeptegels tot het dragen van een hoofddoek. Daarna begon het debat met de ad hoc gemeenteraad over een leegstandtaks om verkrotting in de stad tegen te gaan. Opvallend was hoeveel bezorgdheid er is om mensen met een

laag inkomen, om de toekomst van kinderen, om eigenaars die wel een woning hebben, maar niet over een budget beschikken voor noodzakelijke investeringen. Er was ook veel luisterbereidheid. Niemand begon te roezemoezen op de momenten waarop alles naar het Marokkaans en Turks werd vertaald.

Danny De Bleecker (37) had de opdracht in de huid van Open VLD te kruipen, maar week toch wel wat af van de partijlijn. Hij had tien jaar in een kraakpand gewoond en toonde zich een voorstander. "Kraakers zorgen vaak voor een minimaal onderhoud van het huis. Ach, politiek zegt me niet zoveel. Ik vraag me af of er wel echt naar elkaar wordt geluisterd. Zelf voel ik me eerder een anarchist. En ja, ik was al twee keer

in het stadhuis, maar dan wel om te trouwen", vertelde hij achteraf. Heel anders was de reactie van Fatima Ounzrag (42). Ze is gebeten door de politieke microbe, volgt alles wat er gebeurt nauw op. "Dit initiatief is schitterend. Het leerde zoveel meer dan wat je op televisie ziet. Discussiëren vraagt tijd, maar het is zeer belangrijk dat iedereen zijn mening kan zeggen. Ik zou graag politiek actief worden", zegt ze.

Veel werk

En hoe verging het Ace Coppieters (32), alias Siegfried Bracke? Hij nam het op voor de eigenaars, vond dat die het recht hebben om zelf te beslissen wat ze met hun huis doen. Maar 'schepen Tine Heyse' (Groen!) gaf stevige feedback, ze wees er op dat teveel mensen geen betaalbare woning vinden en langdurige leegstand onverantwoord is. Ace Coppieters: "Ik was eerst niet van plan het woord te nemen, want onvoorbereid doe ik dat niet graag. Pas bij het binnengaan, wist ik wel-

Het bestuursakkoord gewikt en gewogen

Een aantal cijfers op een rijtje: 15 partnerorganisaties hebben zich geëngageerd om het project 'Ieders stem telt!' mee vorm te geven. Daarnaast hebben nog eens 19 organisaties meegewerkt aan één van de acties. 1034 Gentenaars hebben meegewerkt aan de opmaak van een prioriteitennota met de 15 belangrijkste topics. 750 Gentenaars kwamen naar het debat op 3 oktober 2012. Best mooie cijfers vinden we zelf, maar wat heeft dat teweeg gebracht bij de nieuwe bestuursploeg?

Eén van de manieren om dit na te gaan, is het vergelijken van onze prioriteiten met het bestuursakkoord. In hoeverre zijn de belangrijkste actiepunten van onze deelnemers en vrijwilligers terug te vinden in het bestuursakkoord? Het Gentse bestuursakkoord is een nota, bestaande uit 21 hoofdstukken. Per thema wordt een visie verwoord, gevolgd door tientallen acties die het nieuwe bestuur graag wil realiseren. In totaal gaat het om 800 benoemde ac-

ties. Met andere woorden: als een voorstel nu niet is opgenomen in het bestuursakkoord, dan is de kans zeer groot dat het de eerstkomende zes jaar niet wordt gerealiseerd.

Een globaal overzicht

We hebben het bestuursakkoord doorgenomen met de 15 prioriteiten in ons achterhoofd. We wilden nagaan of acties benoemd werden die een bijdrage leveren aan één van de door ons opgesomde prioriteiten. Dit levert volgend resultaat. Alle prioriteiten vinden we terug in het bestuursakkoord! Bovendien werden er 29 acties opgenomen die we rechteer kunnen linken aan de prioriteiten, of vinden we voorgestelde acties die helemaal overeen komen met de door ons aangegeven prioriteiten.

Toch blijven er nog een pak vragen over. Bij de meeste prioriteiten missen we concrete cijfers, wordt niet vermeld of er sancties komen bij het niet realiseren, missen we duidelijkheid

Toen we anderhalf jaar geleden startten met de actie 'Ieders stem telt!', kon niemand op voorhand inschatten hoe enthousiasmerend deze actie zou werken, hoe ze zou worden ontvangen door 'de politiek en de burger', en of het een succes zou worden. The proof of the pudding is in the eating.

ke partij ik zou vertegenwoordigen. De gemeenteraadszaal had ik nog nooit gezien. Indrukwekkend is het zeker, er hangt een waardige sfeer. Je voelt dat er een geschiedenis aan voorafgaat. Mij lijkt het vak van politicus maar niets. Er kruipt heel veel werk in, met amper tijd voor jezelf. Bovendien moet je opletten bij elke stap die je onderneemt. Eén foutje en je krijgt hopen kritiek over je heen. Dat lijkt me heel vermoeiend." Ook voor Mandana Mehran (30) was het een bijzondere ervaring. Vijf jaar geleden verliet ze Iran. "Deze gemeenteraadszaal is een democratische instelling, wat heel belangrijk is. In Iran gaat het er immers anders aan toe. Hier komen beslissingen tot stand in het belang van de Gentenaars. Voor mij is het heel bijzonder om in deze ruimte te zijn. De stad biedt nieuwkomers bovendien de kans om Nederlands te leren. Die moeten we grijpen. Zo hoop ik ooit in de journalistiek aan de slag te kunnen."

PLAATSVERVANGEND BURGEMEESTER ELKE DECRUYNAERE EN KRIS DOM

in de realisatie en timing en vooral: wat is de kostprijs van elke actie? Van de 21 hoofdstukken, zijn er 5 hoofdstukken die meer dan 50 actiepunten tellen, wat wijst op het belang van die thema's voor de nieuwe bestuursploeg. Die thema's zijn armoedebestrijding, dé topprioriteit van de nieuwe coalitie (52 acties), klimaat en duurzaamheid (74 acties), mobiliteit (72 acties) wonen (68 acties) en onderwijs en kinderopvang (61 acties). Niet alle acties kosten evenveel geld, maar het geeft toch aan waar de nieuwe bestuursploeg in de komende zes jaar het verschil wil maken.

Druk aanhouden

Als voorlopige conclusie kunnen we stellen dat de samenwerking 'Ieders stem telt!' gewerkt heeft. Samen met de partners, deelnemers en sympathisanten, zijn we er in geslaagd om te wegen op het bestuursakkoord. Maar de echte proef op de som moet nog gebeuren. Straks, in het najaar, als het gaat over de centen, zullen er verdere keuzes worden gemaakt. Elke bevoegde schepen maakt die keuzes hard in een concreet beleidsplan. Gezien de huidige moeilijke budgettaire situatie, waarbij de lokale overheid strenge besparingen aankondigt, betekent keuzes maken dat bepaalde acties niet zullen worden uitgevoerd. Prioriteiten in een bestuursakkoord krijgen is één zaak. Het is essentieel ze ook verder in de thematische beleidsplannen vertaald te

zien. Dit betekent dat het partnerschap 'Ieders stem telt!' de druk hoog moet weten te houden. Het stadsbestuur moet keuzes maken op basis van haar mogelijkheden, toekomstvisie en bestuurscoalitie. Het Gentse middenveld moet druk blijven zetten om de thema's die wij belangrijk vinden, op de agenda te houden. We weten wat te doen de komende maanden.

(Bestuursakkoord Gent: gent.be/docs/Diensten%20van%20de%20Stadssecretaris/Stadssecretariaat/Bestuursakkoord_2013_2018.pdf)

ACE COPPIETERS, ALIAS SIEGFRIED BRACKE IN ACTIE

Anita en Franky,
twee vrijwilligers
van 'Genoeg!' van de
Lege Portemonnees*
in de kijker.

Wanneer en hoe kwam je bij 'Genoeg!' terecht?

Anita: Ik ben al een jaar actief binnen de groep 'Genoeg!' Ik ging naar een infosessie van de vakbond en kreeg daar een folder van de groep. Ik werd toen ook aangesproken door één van de begeleiders. Ik ging dus een kijkje nemen en ik ben blijven komen.

Franky: Ik ben hier nog niet zo lang, een 5-tal maanden. Ik ben eens meegewerkt met iemand die al in 'Genoeg!' zat. Ik was wel heel curieus.

Wat betekent 'Genoeg!' voor jou?

A: Er ging een nieuwe wereld voor mij open en er is nog niets tegenge-

vallen. Ik doe het heel graag, anders zou ik niet meer komen. Ik leer hier ook veel bij, zoals met het verhaal van de muffin-man en met de interviews die we nu van andere mensen afnemen. Kijk, vanaf het moment dat je werkloos wordt, verandert je leven. Je hebt geen sociale contacten meer. Maar nu kan ik dat terug opbouwen. Ik kom tussen de mensen, er ontstaan vriendschappen en we doen ook dingen samen buiten de groep.

F: Vroeger toen ik nog werkte, was ik heel ambitieus, vooral om materiële zaken. Nu wil ik enkel nog zinvolle dingen doen en me nuttig maken. Door naar 'Genoeg!' te gaan ben ik uit mijn isolement gekomen.

Wat doe je binnen 'Genoeg!'?

A: We doen dingen samen en komen naar buiten met onze boodschap: dat is voor mij fantastisch. In oktober organiseerden we nog een grote dag in de Hogeschool waar heel veel volk op afkwam. We hebben vorig jaar meegelopen in de stoet van 1 mei en ik heb toen mee de plakaten gemaakt. Ook nu gaan we weer meedoen met 1 mei en zijn we volop portemonneetjes aan het maken om onze kas te spijzen.

F: Ik wil mijn bijdrage leveren om het beleid te veranderen, ik deel mijn verhaal en ervaringen, ga op pad voor het afnemen van interviews. Kijk, alleen kan je niets veranderen, maar samen met gelijkgezinden gaat het wel, en is er meer hoop dat het beleid ook verandert. Ik ben van mening dat iedereen een menswaardig leven moet kunnen leiden en ik voel mij aangesproken door organisaties die rond armoede werken en vooral ook respect tonen voor mensen in armoede. Daar voel ik mij thuis en zet ik mij 100% voor in.

Wat wens je nog voor 'Genoeg!'?

A: Ik ben zeer content met waar we mee bezig zijn en wil vooral dat we groter en bekender worden.

F: 'Mijn werk', dat is eigenlijk mijn vrijwilligerswerk, het is als een full-time job, alleen spijtig dat dit niet telt voor de RVA. Er is nu veel druk op de economische belangen. Je moet terug 'opbrengen' en dat wil ik niet meer. Er wordt weinig rekening gehouden met de keuzes van mensen. Het enige wat telt is wat je vroeger gedaan hebt als werk. Ik wil dat mensen, jong en oud, beter behandeld worden en er minder druk wordt gelegd vanuit de VDAB en RVA op hen.

* 'Genoeg!' is een projectgroep van de Lege Portemonnees. Het is een groep werklozen die maandelijks samenkomt om ervaringen rond activering en inkomen met elkaar te delen. Regelmatig organiseren ze debatten, infosessies, acties... rond het recht op waardig werk en inkomen voor iedereen. De Lege Portemonnees is een samenwerking tussen Samenlevingsopbouw Gent vzw, Vorming en Actie voor werklozen vzw van ABVV Oost-Vlaanderen en Surplus van ACV Gent-Eeklo.

Ervaringsdeskundigen vieren 10 jaar afgestudeerde cursisten

SYMPOSIUM NAV 10 JAAR DE LINK

De voorbije tien jaar zijn 98 mensen succesvol afgestudeerd. Vind jij dat persoonlijk een succes?

Lut Goossens: Zeker en vast! Je mag niet vergeten dat alle mensen die ooit aan deze opleiding startten behoren tot een groep waarvan de samenleving zegt dat ze weinig tot geen tewerkstellingskansen meer hebben. Slechts 12% van de opgeleide ervaringsdeskundigen heeft een diploma secundair onderwijs of hoger. Door de verschillende drempels op de arbeidsmarkt was ongeveer 80% bij de start van de opleiding niet werkend, vooral langdurig uitkeringsgerechtigd werkloos. Als je dan nu merkt dat van de mensen die nu aan het werk zijn 83% een job van onbepaalde duur heeft en dat van alle afgestudeerden 93% al aan het werk is geweest, dat noem ik toch wel een succes! Maar het effect van deze opleiding gaat verder dan de tewerkstelling alleen.

Welke successen zag jij in de afgelopen 10 jaren? Wat waren voor jou belangrijke mijlpalen?

LG: Eerst en vooral het opnemen

Op 19 maart 1999 werd in 't Vergiet – toenmalige projectwerking van Opbouwwerk Steunpunt Gent, later één van de eerste Gentse verenigingen waar armen het woord nemen – in de Gentse Meibloemstraat door – toenmalig – Vlaams minister voor binnenlandse aangelegenheden, stedelijk beleid en huisvesting Leo Peeters de start van de Opleiding voor Ervaringsdeskundigen voorgesteld. Uit 64 kandidaten selecteerde De Link, voor haar eerste werkingsjaar, 36 cursisten. Op 27 februari 2013 kwamen ongeveer 100 mensen mee vieren naar aanleiding van het tiende afstudeerjaar. FRANK ging praten met Lut Goossens, begeistert initiatiefnemer van de opleiding.

van de term 'opgeleide ervaringsdeskundige' in het armoededecreet. Hierdoor werd de basis gelegd voor de structurele verankering van de opleiding. Men kan het niet meer

zomaar wegvagen! Vervolgens werd de opleiding erkend als regulier aanbod met vastgelegd leerplan. Ik moet zeggen dat ik daarna door internationale contacten tot de

ontdekking kwam dat Vlaanderen hier toonaangevend werk verricht in Europese context en zelfs ver daarbuiten. In 2008 startte 'The Missing Link' een Europees uitwisselingsproject met partners uit Duitsland, Nederland, Bulgarije en Portugal. In deze landen bestaan er vergelijkbare opleidingen voor ervaringsdeskundigen die werken aan sociale inclusie. Maar een erkenning zoals in Vlaanderen bestaat er voorlopig niet. Onder meer door deze samenwerking groeide ook het inzicht dat de methodiek ruimer bruikbaar is dan enkel voor mensen in generatiearmoede. Ook in de geestelijke gezondheidszorg en de psychiatrie wordt er nu mee gewerkt.

Hoe verklaar je die overdraagbaarheid? Wat is dan de grote sterkte van de methodiek volgens jou?

LG: Kijk, voor mij is het duidelijk. De diepe innerlijke kwetsuren, die door uitsluiting veroorzaakt worden, zijn universeel. Dat verklaart bijvoorbeeld dat ook migranten op

basis van discriminatie deze gevoelens herkennen. Door de opleiding leren mensen deze diepe pijn om te zetten in kracht, in inzichten en werkwijzen waarmee ze mensen die hetzelfde ervaren kunnen verder helpen. Ik kan jullie alleen maar aanraden de film 'The Missing Link' van Fabio Wuytack te 'bekijken'. 'Beelden zeggen zoveel meer dan woorden!'

Op 27 februari vierden jullie feest. Die dag stond een gesprek gepland tussen een groep van ervaringsdeskundigen en Frank Van den Branden 'transitie-manager kinderarmoedebestrijding'. Wat moet zo iemand doen en 'what's in a name'?

LG: De naam van deze functie is niet onbelangrijk. Ze suggereert een belangrijke 'klik' in het beleid. Er zijn reeds lang aandachtambtenaren in verschillende overheidsdiensten of beleidsdomeinen. Zij hebben de taak om binnen hun eigen beleidsdomein op zoek te gaan naar die factoren die ervoor zorgden dat armoede bleef gereproduceerd worden. Dat was een eerste stap maar het is niet genoeg gebleken. Ingrid Lieten heeft op 27 februari blijk gegeven van het besef dat er nood is aan een veel breder denken, een globaler aanpak van armoede die veel dieper en duurzamer ingrijpt op de structuren van onze samenleving. Hiernaar verwijst de term transitie.

Gebeurt zo'n gesprek tussen ervaringsdeskundigen en het beleid eigenlijk vaak?

LG: Neen, het is voor het eerst dat mensen uit armoede in dit vroege stadium van beleidsontwikkeling

betrokken worden. De Vlaamse regering erkent hiermee de noodzakelijke rol van opgeleide ervaringsdeskundigen binnen armoedebestrijding. Ingrid Lieten kondigde ook aan dat zij zelf op haar kabinet een ervaringsdeskundige zal aanwerven die in tandem met Magda De Meyer zal werken.

Maar hoe doe je dat dan precies zo'n gesprek voeren?

LG: Er was eerst een toelichting over de beleidsintenties, dus het ontwikkelen van een echt transitiebeleid. De strijd tegen kinderarmoede is immers een topprioriteit voor de Vlaamse regering en is opgenomen binnen het transitieprogramma. Door samen te werken over de beleidsdomeinen heen en in partnerschap met ondernemers, onderzoekers, verenigingen en burgers wil de Vlaamse regering duurzame en innovatieve oplossingen realiseren voor deze problematiek.

Ingrid Lieten, minister van Armoedebestrijding en Frank Van den Branden, transitie-manager kinderarmoedebestrijding, zijn het gesprek aangegaan met een dertigtal opgeleide ervaringsdeskundigen om het

Vlaams beleid rond kinderarmoede uit te stippelen. Samen zochten zij naar wat er in Vlaanderen nodig is opdat kinderen ongeacht hun sociale achtergrond, alle kansen kunnen krijgen in onze samenleving. Het was echt heel boeiend. Ik kijk nu

al uit naar de verslaggeving ervan en des te meer naar wat het beleid er effectief mee gaat doen.

Bedankt voor dit interview!

HuurinGent, niet evident.

Private huur

Gent heeft een nijpend tekort aan (betaalbare) huurwoningen. De stad wil met Huuringent de private huurmarkt een duwtje in de rug geven. Bekommernis daarbij is verhuurders zodanig te ondersteunen dat ze hun woning niet verkopen maar blijven verhuren. Huuringent doet dit door actief op zoek te gaan naar eigenaars die wellicht op het punt staan hun huis te verkopen, bijvoorbeeld na een overlijden van een familielid. Als ondersteuner neemt ze de administratieve en organisatorische lasten van het verhuren op zich, terwijl de eigenaar verzekerd blijft

In februari lanceerde de Stad Gent, samen met het Stadsontwikkelingsbedrijf AGSOB, een stedelijk huurkantoor: 'HuurinGent'. Dit ging niet ongemerkt voorbij. De reacties liepen uiteen van enthousiast naar heel kritisch.

van de huurinkomsten. Huuringent hoopt om zo een 300-tal woningen te gaan verhuren. Dat zou dan om ongeveer 1 procent van de Gentse private huurwoningen gaan. Het is schitterend dat de stad Gent begrijpt dat er te weinig huurwoningen zijn in Gent. Dit is onder andere

het gevolg van een jarenlang federaal beleid dat eigendomsverwerving financieel zwaar bevoordeelt. Wie voldoende startkapitaal heeft zou gek zijn om niet te kopen. Dit gaat de stad Gent niet tegenhouden met die 1 procent te redden van verkoop. Maar niets doen heeft nog minder effect.

Geven we het initiatief het voordeel van de twijfel?

Betaalbare huurwoningen

De voorstellingstekst van Huuringent spreekt over een 'eerlijke prijs' voor de huurder. Je kunt je de vraag stellen wat het verschil is met een sociaal verhuurkantoor (SVK). De Gentse Woonraad pleitte in dit verband steeds voor een versterking van dit bestaande instrument in plaats van de oprichting van een nieuw. Huuringent schrijft hierover het volgende op Gentblogt: 'Het verschil zit er net in dat Huur-

ingent ook huurders zal toelaten met een bescheiden inkomen en die dus niet altijd in aanmerking komen voor sociale huur. We werken trouwens ook met een objectief toewijsreglement waarin er meer kansen voorzien zijn voor alleenstaanden, huurders met personen ten laste, huurders met een bescheiden(er) inkomen en Gentenaars.'

Een tweede verschil is dat Huuringent mikt op een segment van (bescheiden) woningen, verhuurd door particuliere eigenaars, met een middelmatige kwaliteit die vaak door de SVK's niet in werking genomen worden omdat ze gebonden zijn aan maximumhuurprijzen.

Het valt op dat op de website van Huuringent op het vlak van de huurprijs niets gevraagd wordt van de eigenaar. De SVK's vragen aan hun eigenaars een huurprijs die onder de marktwaarde ligt. Huuringent vraagt dit niet. Wetende dat de marktprijs vandaag voor de gemiddelde huurder ver boven een derde van zijn inkomen ligt, kunnen we dus vrezen dat de huurprijzen bij Huuringent voor de gemiddelde Gentenaar niet echt betaalbaar zullen zijn.

De medewerkers van Huuringent hebben wel de ambitie om de eigenaars diep in de ogen te kijken en hen aan te zetten 'realistische huur-

prijzen' te vragen. Laten we hopen dat hun charmes hier effect zullen scoren. Helpt ook de pas gelanceerde 'Huurschatter' van minister Van den Bossche hierbij een handje?

Mensen met een bescheiden inkomen krijgen voorrang bij Huuringent, maar hun inkomen moet wel zo hoog zijn dat de huur maar 1/3 van hun inkomen opslokt. Dit lijkt ons niet echt realistisch. Marktprijzen vragen en voorrang geven aan bescheiden inkomens. We vrezen dat er teveel doelen tegelijk nagestreefd worden die in de praktijk niet te combineren zijn. Tot slot: Huuringent garandeert de toegankelijkheid van een diverse, gemengde groep klanten en zal niet discrimineren bij het verhuren van woningen. Een belangrijk positief aspect van de oprichting van het huurkantoor.

Vragen

Huuringent heeft de grote verdienste om de erbarmelijke situatie op de private huurmarkt in de aandacht te brengen. De sociaal beoogde doelen zijn bewonderenswaardig, maar zijn ze realistisch ingeschat? En als die sociale doelen niet bereikt worden, is Huuringent het geld dan waard geweest? Dit zijn vragen die we met Samenlevingsopbouw Gent vzw graag in het debat brengen en houden.

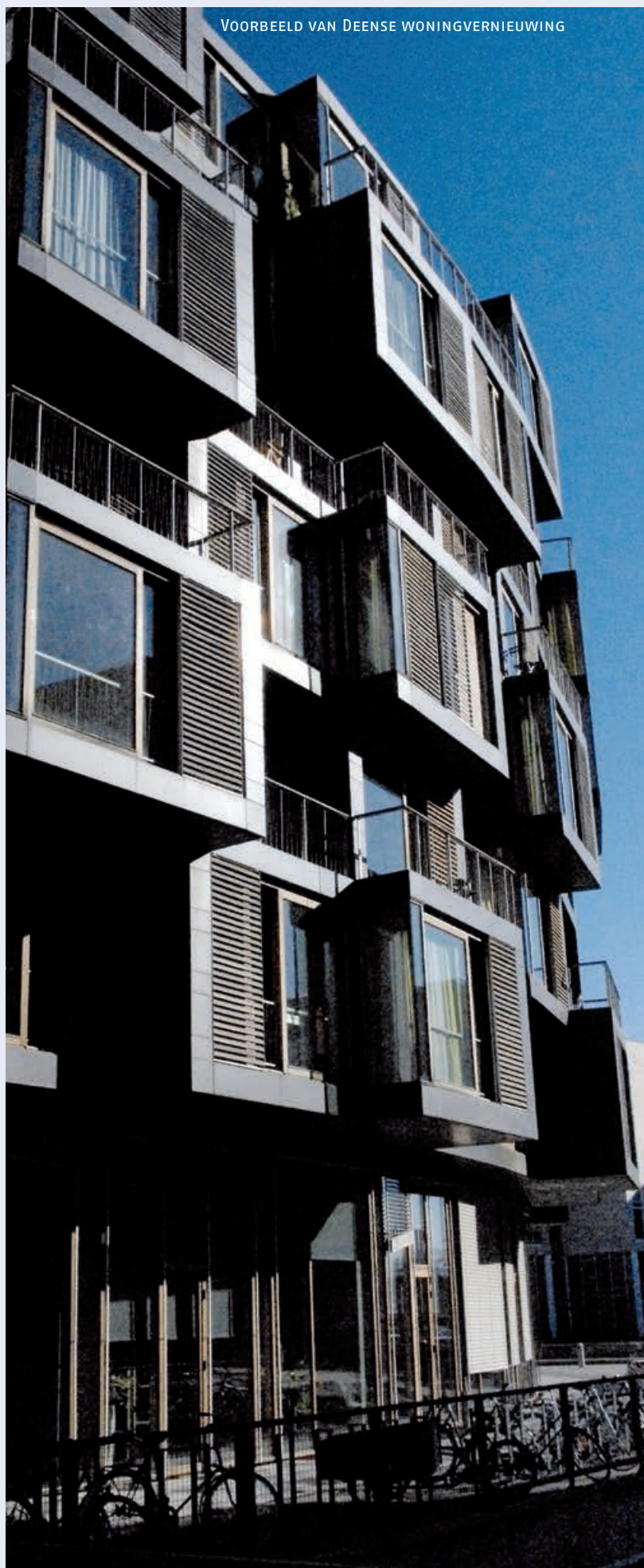
Huuringent in cijfers (15/04/13)

Aantal huurders	Momenteel 28 huurders
Aantal kandidaat-huurders	Er zijn 165 kandidaat-huurders ingeschreven
Van start gegaan	Februari 2013 (vorig jaar 1 pilootverhuring georganiseerd)
Aantal woningen in huur	38 wooneenheden (studio's en appartementen)
Partners Huuringent	Huuringent is een dochter van het Gentse stadsontwikkelingsbedrijf AG SOB en wordt mogelijk gemaakt met de steun van de stad Gent en van de Vlaamse overheid (Agentschap wonen Vlaanderen)
	De huurprijs mag niet hoger zijn dan 33% van het belastbaar inkomen

Alle info: www.huuringent.be

Zitdag woensdag van 14u tot 18u:
Woodrow Wilsonplein 1 - 9000 Gent
info@huuringent.be - 09 269 69 00

VOORBEELD VAN DEENSE WONINGVERNIUWING

Geef die Gasten een GAS

SURVEILLANCE-BEWAKING
NACHTBAND

Het jeugd(welzijns)werk trekt aan de alarmbel. Ook verschillende andere organisaties zoals Scouts, Chiro, Kinderrechtencommissariaat en ambassades doen dat. Kadir Vardar en Jan Naert van vzw JONG leggen uit waarom.

Ruimte voor kinderen en jongeren?

Vanuit VZW Jong merken we een tendens van toenemende intolerantie ten aanzien van jongeren in de publieke ruimte. Deze intolerantie situeert zich zowel bij de man-in-de-straat als op beleidsniveau. Spelende kinderen en jongeren, volgens ons een gezond en normaal fenomeen, worden dan ook meer en meer bestempeld als 'oorzaak van overlast'.

Daarnaast zien we dat de burger steeds minder communiceert met zijn medeburgers. Dus in plaats

De zogeheten 'GAS-boetes' zijn in wezen geen boetes, maar een administratieve sanctie in functie van een lokaal handhavingsbeleid. Gemeenten mogen zelf in hoge mate bepalen voor welke handelingen de sanctie wordt uitgevaardigd. Doordat GAS buiten de strafwet valt, kunnen bovendien enkele fundamentele rechtsprincipes – zoals de bescherming van minderjarigen – worden omzeild. De huidige minimumleeftijd ligt op 16 jaar, maar als de Vlaamse overheid het licht op groen zet, treft deze sanctie binnenkort ook veertienjarigen.

van in communicatie te gaan met spelende jongeren, sturen vele mensen een klacht naar de burgemeester. Wat leidt tot maatschappelijke polarisatie en onbegrip.

Gemeenten reageren dan via interventies met individuele trajecten: de 'dader' wordt aangepakt, zonder dat men de context mee in rekening brengt. Men vergeet bijvoorbeeld

dat er in een dichtbebouwd stedelijk gebied met veel kleine arbeidershuisjes (vaak zonder tuin), jongeren aangewezen zijn op de – steeds meer krimpende – publieke ruimte. Deze schaarse ruimte is voor hen een belangrijk leef- groei- en speelterrein. Voor jongeren uit een maatschappelijk kwetsbare situatie is participatie aan courante 'zinvolle' vrijetijdsinitiatieven bovendien nog steeds geen evidentie.

Willekeur en ongelijkheid

Gemeenten bepalen zelf wat en hoe ze bestraffen met 'GAS-boetes'. Dit betekent dat ze tegelijk wetgevende als rechterlijke macht zijn. Vanuit dit gegeven is het nog maar de vraag of neutraliteit en objectiviteit mogelijk is. Wat minderjarige jongeren betreft, is er bij het uitschrijven van een GAS een verplichte bemidde-

lingsprocedure. Deze bemiddeling heeft echter uitsluitend tot doel de dader van de inbreuk de mogelijkheid te bieden de schade die hij heeft veroorzaakt te vergoeden of te herstellen (bijvoorbeeld via een werkstraf). Helaas is er geen vaste procedure voor een bemiddeling, waardoor deze manier van werken weinig houvast biedt. En wat als er geen concrete schade is, welke alternatieven kunnen er dan worden geboden?

Verder stelt zich het probleem dat er steeds meer 'vaststellers' zijn. Sinds de wetwijzigingen van 2004 kunnen, naast politie, bijvoorbeeld ook gemeentelijk ambtenaren, ambtenaren van vervoersmaatschappijen en bewakingsagenten vaststellingen doen, weliswaar met een beperkte bevoegdheid. Hierdoor is het op dit moment niet meer duidelijk wie wat kan en mag vaststellen. Ook ontbreken er vaak objectieve vaststel-

lingscriteria. Zo werd één van onze jongeren beboet voor lawaaihinder bij het spelen van muziek in zijn wagen. De vaststellende politie-agent legitimeerde de boete louter omwille van het feit dat de 'muziek buiten het voertuig hoorbaar' was. Gelukkig vroeg deze jongere onze hulp. We schakelden een jurist in, die een aantal zaken formeel ging bevragen. Resultaat: de GAS verdampte als sneeuw voor de zon. Goed onderbouwd protest loont dus. Maar mensen in een kwetsbare situatie beschikken niet altijd over de maatschappelijke middelen om zich in dergelijke situaties te kunnen verdedigen.

Schop de jongeren tot ze een geweten hebben

Elke psycholoog of pedagoog die ervaring heeft in het werken met kinderen en jongeren met pro-

bleemgedrag, zal onderschrijven dat repressieve maatregelen niet of slechts kortstondig werken. Toch zien we dat onze maatschappij meer en meer evolueert van een zorgende maatschappij naar een bestraffende maatschappij. Het individuele schuldmodel en de bijhorende sancties, winnen het op preventie, zorg en sensibilisering. Kenmerkend hiervoor is bijvoorbeeld dat steeds meer jongeren met probleemgedrag terecht komen in een gesloten instelling. Ook de gemeentelijke administratieve sancties passen in dit plaatje.

Wij stellen ons de vraag wat men hiermee tracht te bereiken met betrekking tot onze doelgroep. Een jongere die zijn eigen gedrag niet als 'grensoverschrijdend' ervaart, zal dit niet veranderen enkel omwille van een geldboete. Ouders die kunnen betalen, zullen betalen en daarmee is de kous af. Wat is hier

dan de pedagogische meerwaarde en wie wordt er bestraft? Bovendien verliest men de ruimere context uit het oog. 'Probleemgedrag' van kinderen en jongeren wordt vaak veroorzaakt door een jarenlange confrontatie met een afkeurende maatschappij. Door hen nogmaals te bestraffen voor feiten die in wezen geen wetsovertreding zijn, dreigt dit probleemgedrag net te worden versterkt. Het tegendeel dus van wat men zegt te willen bereiken.

Besluitend kunnen we stellen dat GAS als instrument voor een gemeentelijk veiligheidsbeleid, wat kinderen en jongeren betreft, de bal mis slaat. Ons inziens zegt deze aanpak veel meer over het onvermogen van de ruimere maatschappelijke context, om adequaat om te gaan met de ontwikkeling van jonge mensen. De vraag is dan ook wie er een probleem heeft en bijsturing en aanpassing behoeft.

AGENDA

8 MEI,
17 U

Benefiet Tuinfeest tvv de Sociale Kruidenier

Blaisantvest 70 Muziek van Radio Negra, The Second Revolution, Nikkie & Jay Mauritz
Inkom: 5€

15 MEI,
19 U

De Toekomstfabriek: In welke mate kunnen maatschappelijk kwetsbare groepen een kritisch middenveld aansturen?

Sprekers: Danielle Dierickx, Janette Danyiova, Steven De Geynst

Kopergietrij, Vlotstraat 22. Gent

Info en inschrijving: info@detoekomstfabriek.be

25 MEI,
13.30 U

Op visite – Studienamiddag over de Visitatiecommissies sociale huisvesting.

Spreker: Luc Joos, Buurtcentrum Rabot, Jozef II straat 104/106.

Info en inschrijving:

patrice.de.meyer@samenlevingsopbouw.be

28 JUNI

Oprichting vzw CLT Gent

Zaal Buurtcentrum Dampoort/Sint-Amansberg

Info en inschrijving:

frank.vandepitte@samenlevingsopbouw.be

COLOFON

FRANK wordt uitgegeven door:

Samenlevingsopbouw Gent vzw, Blaisantvest 70, 9000 Gent

Telefoon: 09 223 95 15 - Fax 09 239 96 72

Email: info.gent@samenlevingsopbouw.be

Url: www.samenlevingsopbouwgent.be

FRANK verschijnt in januari, mei en oktober.

Onder het motto 'Kansen creëren, grondrechten garanderen' werkt Samenlevingsopbouw Gent vzw in de 19de-eeuwse gordel rond thema's zoals inkomens, wonen, onderwijs en leefbaarheid. We ondersteunen en versterken er kwetsbare groepen zodat zij vanuit hun krachten zelf mee oplossingen kunnen geven voor problemen die zich in hun nabijheid stellen. In samenwerking met diensten en organisaties, zetten we samen met deze kwetsbare groepen, ook stappen om het beleid aan te sporen om tot duurzame en structurele oplossingen te komen. 'Iedereen moet van de grondrechten kunnen genieten en ze moeten afdwingbaar zijn'.

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER: Patrice De Meyer, Kadir Vardar, Jan Naert, Gerard Van Bortel, Hilde Pauwels, Tom Dutry, Lut Goossens, Wannes Degelin, Gülcan Sari, Pascal De Decker, Dimitri Vandenberghe, Jonathan Eggermont, Anke Hintjens, Lut Vael, Frank Vandepitte, Stéphanie Staïesse, Ann-Sophie Hofman en Mich Walschaerts.

EINDREDACTIE: Jan Rooms, Wannes Degelin, Patrice De Meyer, Stéphanie Staïesse, Dimitri Vandenberghe, Lut Vael en Frank Vandepitte.

ADRESBEHEER: jan.rooms@samenlevingsopbouw.be

VORMGEVING: derkapellmeister@me.com

FOTOGRAFIE: Jean Marie V, Mandana Farahani, Wannes Degelin, Gensh, Alexander Meeus, Stéphanie Staïesse, Frank Vandepitte

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

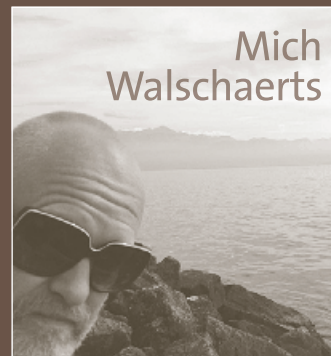
Lut Vael, Blaisantvest 70, 9000 Gent

STEUN: Indien je Samenlevingsopbouw Gent vzw wil steunen in de uitvoering van haar verschillende projecten kan je een gift storten op rekeningnummer BE86 0011 6719 6350

COLUMN

Gent

Mich
Walschaerts

Ik stap uit de viswinkel, twee forellen rijker en zie haar zitten.

Mager, grijs, versleten kleding, kartonnen bordje op de schoot waarop staat dat ze drie kinderen heeft die honger hebben.

Mijn hand schiet automatisch richting broekzak maar bevriest halverwege: geven of niet?

Op het moment dat ik besluit om te doen alsof ik haar niet zie en haar nonchalant voorbijloop voel ik plots een scherpe, stekende pijn in mijn heiligbeen. Niet te houden! Voor ik het weet lig ik op de grond en het is alsof er iets openscheurt daar beneden, alsof er iets naar boven glijdt langs de binnenkant van mijn vel om er aan mijn schouderblad uit te kruipen.

En ziedaar, op mijn rechterschouder zit een wit, mollig engeltje dat zeemzoet fluistert: "Toe geef, al is het maar een euro, dan kan ze straks misschien eten kopen, toe."

Nog verdund van de pijn krabbel ik recht en gehoorzaam. Mijn hand zet zich in beweging maar op dat moment ga ik voor de tweede keer neer. Een pijnscheut beukt als een moker op mijn onderrug.

Tot mijn afgrijzen zie ik hoe er ter hoogte van mijn staartbeen een klauwtje verschijnt, een armpje en dan de rest van een zwartgeblakerd, krom lijfje dat langs mijn ruggengraat omhoog klimt.

Het graatmager duiveltje gaat parmantig op mijn linkerschouder zitten en sist in mijn oor: "Niet belachelijk doen hé softie."

Het heeft geen enkele zin om te geven, wat gaat ge doen, aan iedere bedelaar geven?

Weet ge wat? Verkoop uw huis en uw BMW en ga naast haar zitten, dat gaat deugd doen aan uw ziel, dan gaat ge u warm voelen vanbinnen, dan gaat uw geweten zeker voor een half jaar gesust zijn.

Toe, geef maar pater Damiaan."

De wit gevleugelde aan m'n rechterkant roept over mijn hoofd: "Gij zielig, cynisch schepsel, wat is er in godsnaam verkeerd aan naastenliefde, aan delen?"

Just, alleen aan uzelf denken, dat is veilig, dat is slim, ik, ik en nog eens ik.

Het spijt me zeer maar met die mentaliteit vergroot ge alleen maar het probleem, wordt de kloof tussen arm en rijk alleen maar breder en zitten er hier binnen het jaar vijf keer zoveel bedelaars."

"Arm klein dwazeke", sist het duiveltje terwijl hij met z'n scherpe hoefjes op mijn oor gaat staan. "Arm petieterig, naïef, sullig, lief, mooi, vadsig, stoffig engeltje van mij.

Hier in Gent en helaas ook overal elders is dat simpelweg georganiseerde afzetterij. Een uitgebreide en weldoordachte zwendel. Een schandelijk slimme manier om op de brave mensen hun gemoed te werken en zo geld uit hun zakken te kloppen.

Just, nooit aan uzelf denken, alleen uw hartje volgen en blindelings vertrouwen hebben in DIE MENSHEID. Ge hebt gelijk Witte, op die manier zitten er binnen het jaar vijf keer zoveel zwendelaars, ik bedoel bedelaars."

"Mijn excuses, stinkende sulferstok maar van zoveel cynisme krijg zelfs ik goesting om op uw populistisch, haatsproeiend bakkes te kloppen."

"Het zal mij een eer zijn politiek correctellingske om, terwijl gij dat probeert uw vleugeltjes zo traag uit te trekken dat ge mij op uw blote, altruïstische knietjes om vergiffenis smeekt."

"Gij nageboorte van het voorgeborchte, kom hier gij..."

"Gij rotte mispel, kom hier gij..."

Terwijl ik ze op elkaar kloppend zie verdwijnen geef ik de vrouw het voordeel van de twijfel alsook twee euro.

Dank u wel meneer.

Graag gedaan mevrouw.

Mich Walschaerts vormt samen met broer Raf het ravissante Vlaamse cabaret-duo Kommil Foo.